

Směnečné prezentace a protestace, směnečný postih

Josef Kotásek

Význam prezentace a protestace

- ▶ První a druhý zachovávací úkon
- ▶ Čl. I § 53 SŠZ

- ▶ Zmeškáním lhůt stanovených k předložení směnky na viděnou nebo na určitý čas po viděné, k protestaci pro nepřijetí nebo pro neplacení, k předložení směnky k placení při doložce "bez útrat,, ztrácí majitel svá práva proti indosantům, výstavci a všem ostatním osobám směnečně zavázaným vyjma příjemce.

Paliativum v důkazním postavení dlužníka?

čl. I § 46:

- ▶ Výstavce, indosant nebo směnečný rukojmí může doložkou "bez útrat", "bez protestu" nebo jinou doložkou stejného významu na směnku napsanou a podepsanou zprostit majitele povinnosti, aby k zachování postihových práv dal učinit protest pro nepřijetí nebo pro neplacení.
- ▶ Doložka nezprošťuje majitele povinnosti směnku včas předložit a dát potřebné zprávy. **Prokázat, že lhůty nebyly dodrženy, náleží tomu, kdo se toho proti majiteli dovolává.**

Prezentace k přijetí

- ▶ Čl. I § 21 - 29 SŠZ
- ▶ Přijetím se směnečník zavazuje zaplatit směnku při splatnosti.
- ▶ Není-li směnka zaplacená, má majitel, i když je výstavcem, proti příjemci přímý nárok ze směnky na vše, co lze žádat podle §§ 48 a 49.

Prezentace k placení - průběh

- ▶ Čas – 3 druhy splatnosti, speciální pravidla pro vistasměnky
- ▶ Přesná denní doba – 9.00 – 18,00

Placení směňky před splatností a liberační účinky platby neoprávněnému

- ▶ Majitel směňky není povinen přijmout placení před splatností.
- ▶ Směnečník, který platí před splatností, jedná na vlastní nebezpečí.
- ▶ Kdo platí při splatnosti, zprošťuje se svého závazku, nejedná-li podvodně nebo nelze-li mu přičíst hrubou nedbalost. Je povinen zkoumat **správnost řady indosamentů, nikoli však podpisy indosantů.**

Placení směnky

- ▶ Směnku splatnou v určitý den nebo v určitý čas po datu vystavení nebo po viděné musí majitel předložit k placení v den platební nebo v jeden den ze dvou následujících pracovních dnů.
- ▶ Vistasměnka – do jednoho roku od vystavení
- ▶ Směnečník může při placení směnky žádat, aby mu byla vydána opatřená potvrzením majitele o placení. Majitel nesmí odmítnout placení částečné. Při částečném placení – kvitance na směnce plus potvrzení platby.

Prezentace k placení - průběh

- ▶ Čas – 3 druhy splatnosti, speciální pravidla pro vistasměnky
- ▶ Přesná denní doba – 9.00 – 18,00
- ▶ Místo – směnka samotná, event. čl. I § 87
- ▶ Osoby: formálně legitimovaný věřitel či pověřená osoba, srov. čl. I § 16 SŠZ

Placení směnky na cizí měnu

- ▶ Zní-li směnka na měnu, která není v oběhu v platebním místě, lze směnečný peníz zaplatit v tuzemské měně podle hodnoty, kterou má v den splatnosti.
- ▶ V případě prodlení - majitel volí zda má být směnečný peníz zaplacen v tuzemské měně podle kursu v den splatnosti nebo podle kursu v den platební.

Protestace

Druhý zachovávací úkon, formálně nenahraditelný

Druhy protestů – obecní (místní), soudní a notářský

Význam doložky „bez útrat“, čl. I § 46:

- ▶ Výstavce, indosant nebo směnečný rukojmí může doložkou "bez útrat", "bez protestu" nebo jinou doložkou stejného významu na směnku napsanou a podepsanou zprostit majitele povinnosti, aby k zachování postihových práv dal učinit protest pro nepřijetí nebo pro neplacení.
- ▶ Doložka nezprošťuje majitele povinnosti směnku včas předložit a dát potřebné zprávy. Prokázat, že lhůty nebyly dodrženy, náleží tomu, kdo se toho proti
- ▶ majiteli dovolává.

Protestace – obsah protestní listiny

V protestní listině nutno uvést: 1. jméno toho, pro koho a proti komu se protest činí; 2. údaj, že ten, proti němuž se protest činí, byl bez výsledku vyzván k směnečnému plnění nebo že ho nebylo lze zastihnout nebo že nebylo lze vypátrat místnost, kde provozuje svůj podnik, ani jeho byt; 3. údaj místa a data, kde a kdy došlo k výzvě nebo k bezvýslednému pokusu o ni; 4. jde-li o přijetí nebo zaplacení pro čest, poznámku, od koho, pro koho a jak bylo nabídnuto nebo jak došlo k přijetí nebo k zaplacení pro čest; 5. požádá-li směnečník, jemuž byla směnka předložena k přijetí, aby mu byla ještě znovu předložena v následující den, poznámku o tom; 6. doslovný opis směnky (opisu) se všemi indosamenty a poznámkami; 7. podpis

Postih

Nebyla-li směnka zaplácena, může majitel při splatnosti směnky vykonat postih proti indosantům, výstavci a jiným osobám směnečně zavázaným.

Stejně právo má majitel ještě před splatností směnky:

1. bylo-li přijetí zcela nebo zčásti odepřeno;
2. bylo-li ohledně majetku směnečníka, ať přijal směnku nebo ne, vydáno rozhodnutí o úpadku¹⁾ nebo o zamítnutí insolvenčního návrhu¹⁾ pro nedostatek majetku, zastavil-li směnečník své platy nebo byl-li bezvysledně veden výkon rozhodnutí nebo exekuce na jeho majetek;
3. bylo-li ohledně majetku výstavce směnky, který zakázal její předložení k přijetí, vydáno rozhodnutí o úpadku nebo o zamítnutí insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku.

▶ Odepření přijetí nebo placení musí být zjištěno veřejnou listinou

Postih II

Všichni, kdož směnku vystavili, přijali, indosovali nebo se na ní zaručili, jsou zavázáni majiteli rukou společnou a nerozdílnou.

Postih regulérní či skákavý

Postižní práva - má rovněž každá osoba, která se podepsala na směnku a ji vyplatila.

- ▶ § 48 (1) Majitel může postihem žádat:
 - ▶ 1. směnečný peníz, pokud nebyla směnka přijata nebo zaplacená, s úroky, byly-li ujednány;
 - ▶ 2. šestiprocentní úroky ode dne splatnosti;
 - ▶ 3. útraty protestu a podaných zpráv, jakož i ostatní útraty;
 - ▶ 4. odměnu ve výši jedné třetiny procenta směnečného peníze nebo v nižší dohodnuté výši.
- ▶ *U postihu před splatností, se odečtou se od směnečného peníze*
- ▶ úroky za mezidobí.